

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2021. július 1., csütörtök

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi LXXIX. törvényhez 1092

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeleteihez, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a hitelintézetek forint lejáratí összhangjának szabályozásáról szóló 20/2021. (VI. 23.) MNB rendelethez 1100

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás

a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi LXXIX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Magyarország Alaptörvénye XV. és XVI. cikke deklarálja, hogy Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, továbbá minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. 2010 óta a polgári kormány és a kormánypártok számos rendelkezést hoztak a gyermekek védelme érdekében. Biztosították, hogy akik gyermekek sérelmére követtek el súlyos bűncselekményeket, azok ne végezhesenek gyermek nevelésével, felügyeletével, gondozásával, gyógykezelésével kapcsolatos tevékenységeket (2013. évi CCXLV. törvény); a gyermekek sérelmére elkövetett súlyos bűncselekmények, különösen a szexuális bűncselekmények esetén, rendelkeztek azok el nem évüléséről, illetve az elévülési idő nyugvásáról (2014. évi LXV. törvény); fokozatosan bevezették a végleges hatályú foglalkozástól eltiltást azoknál, akik gyermek sérelmére követtek el szexuális bűncselekményt (2017. évi XCV. törvény és 2017. évi CXLIX. törvény); szigorították a tizenkét év alatti személlyel végzett szexuális cselekményért kiszabható büntetést (2017. évi CLXXVII. törvény); tovább szigorították a foglalkozási tilalmat (2018. évi CXVII. törvény); módosításra került az emberkereskedelem tényállása és megemelésre kerültek a büntetési tételek gyermekek sérelmére elkövetett szexuális bűncselekményeknél (2020. évi V. törvény); szigorították a hozzátartozó sérelmére elkövetett személy elleni erőszakos bűncselekményeknél a büntetékiszabás elvein (2020. évi CVIII. törvény).

Magyarország Alaptörvényének kilencedik módosítása rögzítette, hogy Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogát, és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést. Az Alaptörvény módosításával az alkotmányozó az államra további intézményvédelmi kötelezettséget hárított, vagyis a jogalkotónak olyan jogszabályi környezetet és intézményrendszert megalapozó szabályokat kell kialakítania, amelyek garantálják a gyermek születésétől fogva megváltoztathatatlanul fennálló önazonosságának megőrzését, illetve megóvását. A fentiekre, valamint az elmúlt időszak felháborító és elfogadhatatlan eseményeire figyelemmel a jogalkotó újabb, a gyermekek védelmét tovább erősítő rendelkezések megalkotása mellett döntött.

A gyermekekkel szembeni szexuális bűncselekmények a társadalomban, de a bűnözői körökben is egyértelműen megvetést váltanak ki, azok társadalmi megítélése szélsőségesen negatív. Az ilyen típusú bűncselekmények beláthatatlan törést okozhatnak a gyermekek életében, testi és szellemi fejlődésüket visszafordíthatatlanul negatívan befolyásolhatják. A gyermekkel szemben elkövetett szexuális bűncselekmények súlyos pszichés és testi következményekkel járhatnak. Felmérések szerint a szexuálisan bántalmazott gyermekek körében később 51–75 százalékban alakulnak ki pszichés problémák. Ezek a következmények még gyakoribbak és súlyosabbak, ha az elkövető családtag, közeli ismerős, vagy olyan személy, akivel a gyermek személyes kapcsolatot ápol, esetleg akivel szemben úgy érzi, hogy társadalmi helyzetére figyelemmel vagy a gyermek életében betöltött szerepe folytán feltétlen bizalommal lehet. Éppen ezért a gyermekekkel közvetlenül kapcsolatba kerülő személyek esetén kiemelten fontos, hogy a beléjük vetett bizalom minden esetben megalapozott legyen. A törvény ezért létrehozta a pedofil bűncselekményeket elkövetők nyilvántartását, amelynek célja olyan új adatigénylési lehetőség biztosítása, amely lehetővé teszi a hozzátartozók, valamint a gyermek nevelését, felügyeletét, gondozását ellátó személyek számára, hogy a gyermek érdekeinek védelmében a gyermekkel közvetlenül kapcsolatba kerülő személyek (pl. iskolai dolgozók, bébiszitterek, edzők) tekintetében ellenőrizni tudják, hogy korábban elítélték-e gyermek sérelmére elkövetett szexuális bűncselekmény miatt. Több országban (USA, Lengyelország) is létezik hasonló nyilvántartás, amelyben a gyermekek sérelmére elkövetett szexuális bűncselekmények elkövetői szerepelnek.

A 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv szerint „A tagállamok az elkövetőkkel kapcsolatos további adminisztratív intézkedések meghozatalát is fontolóra vehetik, például az Irányelv által említett bűncselekmények

miatt elítélt személyeket felvehetik egy szexuális bűnözőkről vezetett nyilvántartásba. Az ilyen nyilvántartásokhoz való hozzáférésre a nemzeti alkotmányos elvekkel és a vonatkozó adatvédelmi szabályokkal összhangban korlátozást kell alkalmazni [...]"

Az Alkotmánybíróság több ízben rámutatott azokra a szempontokra, amelyekre figyelemmel kell lennie a jogalkotónak a nyilvántartásra vonatkozó szabályozás kialakítása során. A törvény szerint a pedofil nyilvántartásból való adatigénylés során szükséges megjelölni az adatigénylés jogalapját, az adatigénylő által megismert adatok kezelése pedig célhoz kötötten történhet: a gyermek védelmének biztosítása, a gyermekek sérelmére elkövetett szexuális bűncselekmények megelőzése, és a gyermekkel kapcsolatba kerülő személyek ellenőrzése érdekében. Az elkövetőkről csak az azonosításukhoz és társadalomra veszélyességük mértékének felméréséhez szükséges legszűkebb adatkör válik megismerhetővé (név, születési év, településszintű lakóhely, arcképmás, elkövetett bűncselekmény adatai). A megismert adatokról másolat, képernyőfotó nem készíthető, azokat tilos nyilvánosságra hozni, sokszorosítani.

A pedofil nyilvántartás létrehozásán túl a törvény átfogóan, több területen kíván hozzájárulni a gyermekek védelméhez. A 2017. évben a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények száma 2760 volt, ebből 1439 eset volt gyermekpornográfia. Ezen kiugró érték mögött a bűncselekmény rendbeliségének eltérő gyakorlata állt, mivel nem volt egységes a gyakorlat a tekintetben, hogy ha az elkövető több pornográf felvételt szerzett meg, akkor az egyrendbeli vagy többrendbeli bűncselekménynek minősül-e. A Kúria 2018. február 26-án kelt, 2/2018. Büntető jogegységi határozata végül rendezte a kérdést, és kimondta, hogy egy bűncselekmény valósul meg több pornográf felvétel megszerzése (készítése, forgalomba hozatala, kereskedelme stb.) esetén is. Erre figyelemmel a 2019. évben bár csökkent a gyermekpornográfia eseteinek száma, arányaiban – a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények számához viszonyítva – ez még mindig kiugró értéket mutat. A 2019. évben a gyermekpornográfia a három leggyakoribb szexuális bűncselekmény között szerepelt, mivel 1138 szexuális bűncselekményből 250 szexuális erőszak, 398 szeméremsértés, 248 pedig gyermekpornográfia volt. Erre, valamint az elmúlt időszak egész társadalmat megbotránkoztató eseményeire reagálva a törvény jelentős mértékben megemeli a gyermekpornográfia elkövetőivel szemben kiszabható büntetési tételeket, továbbá új minősített eseteket vezet be, amelyek között nevesítésre kerül a hivatalos személyi minőségben való elkövetés is.

A törvény tovább szigorít a gyermekek sérelmére szexuális bűncselekményt elkövetők tekintetében a foglalkoztatási szabályokon. Ez alapján, aki gyermek sérelmére szexuális bűncselekményt követ el, nem foglalkoztatható olyan munkáltatónál sem, amely gyermekek részére szabadidővel, szórakozással, sportolással összefüggő szolgáltatást nyújt (lsd. strand, vidámpark, állatkert). Továbbá e bűncselekmények elkövetői kormányzati szolgálati jogviszonyt sem létesíthetnek és politikai vezetői tisztséget sem tölthetnek be az államigazgatásban.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §-hoz

Az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése a gyermekek jogaként rögzíti a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemre és gondoskodásra való jogot. Az Alaptörvény kilencedik módosításával az alkotmányozó az államra további intézményvédelmi kötelezettséget hárított. Ezáltal a jogalkotónak olyan jogszabályi környezetet és intézményrendszert megalapozó szabályokat kell kialakítania, amelyek garantálják a gyermek születésétől fogva megváltoztathatatlanul fennálló önazonosságának megőrzését, illetve megóvását. A módosítás a fentieknek megfelelően a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben rögzíti az állam intézményvédelmi kötelezettségét a gyermekvédelmi rendszerben is.

2. §-hoz

A gyermekek védelme érdekében az Ekertv. 2014. január 1-től hatályos módosításával bevezetésre kerültek a Gyermekvédelmi Internet-kerekasztalra vonatkozó szabályok, és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatók azon kötelezettsége is meghatározásra került, hogy a kiskorúakat veszélyeztető internetes tartalmakat figyelmeztető jelzéssel lássák el. Emellett szintén 2014. január 1-től az elektronikus hírközlésről szóló törvény is módosításra került és a kiskorúak védelme érdekében megjelent az internetes szűrőszoftverek letölthetőségének és használatának biztosítására vonatkozó kötelezettség is. A figyelmeztető

jelzésre vonatkozó szabályok megsértése esetén a módosítás a Kerekasztalnál történő bejelentés megtételének lehetőségét vezette be, a szűrőszoftverek kapcsán a Kerekasztal ajánlásokat fogalmaz meg. Bár a Kerekasztal alapvetően véleményező, javaslattevő és tanácsadó testület, a kiskorúak digitális térben történő hatékonyabb védelme érdekében szükséges a Kerekasztal működésének hatékonyabbá tétele, hatáskörének bővítése. Ezért olyan szabályok kerültek megfogalmazásra, amelyek a Kerekasztal aktívabb működését eredményezik. Célként fogalmazódott meg, hogy a Kerekasztal hangsúlyosabb szerepet töltsön be a digitális térben megjelenő, kiskorúakat veszélyeztető tartalmak beazonosításában és annak ellenére, hogy hatósági jogkörrel nem rendelkezik, a szolgáltatókat jogkövető magatartásra ösztönözze. A kiskorúak védelme érdekében a Kerekasztal hatásköre bővítésre kerül. A Kerekasztal a szolgáltatók részére ajánlásokat fogalmazhat meg, amelyek figyelmen kívül hagyása esetén ezen szolgáltatók nevének nyilvánosságra hozatalát, valamint a Hatóság előtt eljárás kezdeményezését is előírja a szabályozás.

3. §-hoz

Az államnak az Alaptörvényből levezethető kötelezettsége, hogy olyan jogszabályi környezetet és intézményrendszert megalapozó szabályokat alakítson ki, amelyek garantálják a gyermekek testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelmet, valamint a gyermek születésétől fogva megváltoztathatatlanul fennálló önazonosságának megőrzését, illetve megóvását. Ahhoz, hogy ennek a jogalkotó eleget tegyen, szükséges, hogy az Alaptörvényben megfogalmazott általános szabályokon túl a gyakorlatban is alkalmazható, kézzel fogható szabályokat alkosson, melyeken keresztül megvalósulhat a hivatkozott értékek védelme.

A törvény a fentiek érdekében úgy módosítja a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvényt, hogy az alapján tilos lesz olyan reklámot tizennyolc éven aluliak számára elérhetővé tenni, amely a szexualitást öncélúan ábrázolja, illetve a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérést, a nem megváltoztatását, valamint a homoszexualitást népszerűsíti, jeleníti meg.

4-8. §-hoz

A törvény létrehozza a gyermekek sérelmére szexuális bűncselekményt elkövetők nyilvántartását. A nyilvántartáson keresztül a gyermekek védelmének biztosítása, a gyermekek sérelmére vagy kihasználásával elkövetett nemi élet szabadsága vagy nemi erkölcs elleni bűncselekmények megelőzése céljából a gyermekekkel közvetlen kapcsolatba kerülő személyek ellenőrzése érdekében, kizárólag azon jogerősen elítéltek adatai lesznek elérhetőek, akik a bűncselekmény elkövetésekor a tizennyolcadik életévüket betöltötték. Az adatigénylő elektronikus azonosítást (lsd. ügyfélkapu) követően tud az adatigénylési felületre belépni. Az adatigényléshez szükség van az érintett nevének a megadására. Az érintettre vonatkozó adat megismerhetővé tétele a felületen akkor kezdeményezhető, ha a kezdeményező olyan nagykorú személy, aki gyermek hozzátartozója vagy gyermek nevelését, felügyeletét vagy gondozását látja el. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság észrevétele alapján többes találat esetén – adatvédelmi indokok miatt – először csak az érintettek fényképe és településszintű lakcíme jelenik meg, nem pedig minden nyilvántartásban szereplő adat. Az adatigénylések száma nincs korlátozva. A nyilvántartáson keresztül az elítéltek alábbi adatai ismerhetőek meg: családi és utóneve, születési évszáma, településszintű lakóhelye, arcképmása és az általa elkövetett bűncselekményre vonatkozó adatok (bűncselekmény megnevezése, minősítése és elkövetésének ideje). A felületen keresztül megismert adatokat az azokat megismerő személy köteles bizalmasan kezelni, azok kizárólag a gyermek védelme érdekében használhatóak fel, és tehetők harmadik személy számára megismerhetővé. Tilos ugyanakkor ezen adatokat nyilvánosságra hozni, tilos róluk képernyőfotót, egyéb másolatot, kivonatot, összefoglalót készíteni, továbbá tilos azokat sokszorozítani, nyilvántartásba rendezni vagy adatbázisba foglalni.

9. §-hoz

Belátható, hogy egyes tartalmakat az életkoruknak megfelelő időben célszerű megismertetni a gyermekekkel, az egészséges lelki és szellemi fejlődésük érdekében. Vannak ugyanis olyan tartalmak, amelyeket a gyermek – bizonyos életkor alatt – félreérthet, illetve amely károsan hathat a fejlődésére az adott életkorban, vagy egyszerűen a gyermek nem tud vele mit kezdeni, ezért összezavarja a fejlődő erkölcsi, morális értékrendjét, vagy épp az önmagáról és a világról alkotott képét. A módosítás ebből kiindulva, az Alaptörvény szellemében és a gyermekek egészséges testi, lelki fejlődésének a megóvása érdekében meghatározza azon tartalmak körét, amelyek kapcsán biztosítani kell, hogy a gyermekek ne találkozzanak ezekkel a különböző felületeken.

Az Mttv. módosítása biztosítja, hogy azt a műsorszámot, amelynek meghatározó eleme a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérésnek, a nem megváltoztatásának, valamint a homoszexualitásnak a népszerűsítése, megjelenítése, illetve a szexualitás öncélú ábrázolása, azt V. kategóriába kell sorolni. A törvény következtében a reklámokat is a törvény szerinti kategóriába kell sorolni. A Médiatanács pedig köteles lesz kérni azon tagállam hatékony intézkedését, amelynek joghatósága alá azon külföldi médiaszolgáltató tartozik, amely megsértette a vonatkozó szabályokat.

10. §-hoz

Az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország védi a házasság intézményét, mint egy férfi és egy nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot. A családi kapcsolat alapja a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony, e vonatkozásban pedig hangsúlyozandó, hogy az anya nő, az apa férfi. Erre figyelemmel szükséges a családok védelméről szóló törvény módosítása, hogy a család védelme szempontjából különösen lényeges jogviszonyok átfogó szabályozása megvalósuljon. Az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése a gyermekek jogaként rögzíti továbbá a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemre és gondoskodásra való jogot. A jogalkotónak ezért meg kell erősíteni azt a jogszabályi környezetet és intézményrendszert, amelyek garantálják a gyermek fenti jogait, és a gyermek születésétől fogva megváltoztathatatlanul fennálló önazonosságát.

11. §-hoz

A törvény a tanulók részére tartott minden szexuális kultúráról, a nemi életéről, a nemi irányultságról, valamint a szexuális fejlődésről szóló foglalkozás megtartása során kiemeli az Alaptörvényben foglalt figyelembevételének a kötelezettségét. A törvény a megkérdőjelezhető szakmai hitelességű és több esetben speciális szexuális irányultság képviselőire létrehozott szervezetek által tartott iskolai – többek között szexuális felvilágosító – foglalkozások tartására vonatkozó szabályok bevezetésére tesz javaslatot. Egyes szervezetek képviselői ezeken a foglalkozásokon a hátrányos megkülönböztetés elleni felvilágosító tevékenység keretében érzékenyítő programnak nevezett tevékenységgel kívánják befolyásolni a gyermekek szexuális fejlődését, amivel súlyos károkat okozhatnak a gyermekek fizikai, szellemi és erkölcsi fejlődésében. A módosítás célja, hogy a gyermekek részére foglalkozásokat csak olyan személyek, illetve szervezetek tarthassanak, amelyek szerepelnek egy hivatalos, folyamatosan frissülő nyilvántartásban. A részletes szabályozást az emberi erőforrások minisztere rendeletben teszi közzé. A törvény értelmében amennyiben a köznevelési feladatokat ellátó hatóság az ellenőrzési tevékenysége során a fenti rendelkezések megsértését észleli, köteles lesz szabálysértési eljárást kezdeményezni.

12. §-hoz

A módosítással szigorúbbá válnak a foglalkoztatás feltételei, mert a munka törvénykönyvének hatályos szabályai alapján csak a kiskorú nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végző munkáltatónál áll fenn a tilalom, hogy kiskorú sérelmére elkövetett szexuális bűncselekmény elkövetőjét nem alkalmazhatja, ez most kibővül a kiskorú részére szabadidővel, szórakozással, sporttal összefüggő szolgáltatást nyújtó munkáltatóval is. A módosítás továbbá egyértelművé teszi a hatályos rendelkezések értelmezését azzal, hogy megjelöli a munkaviszonyt létesíteni kívánó személy és a munkavállaló vonatkozásában a foglalkoztathatósági feltétel igazolása, ennek költsége megtérítése szabályait és a Kúria észrevétele nyomán egyértelművé teszi az alanyi kizárók ok igazolásának hiányában a munkaviszony azonnali hatályú megszüntetésére vonatkozó munkáltatói kötelezettséget.

13. §-hoz

Ha tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény elkövetőjét végleges hatállyal eltiltották olyan foglalkozás gyakorlásától, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, és ennek ellenére az eltiltott személy a foglalkozástól eltiltás hatálya alá tartozó foglalkozást végez úgy, hogy megtéveszti a foglalkoztatót, szabálysértést követ el.

A törvény megteremti a köznevelési intézményben tartható foglalkozásokra vonatkozó szabályok megsértése tekintetében (szexuális felvilágosítás, drogprevenciók programok) mind az intézményvezető, mind a foglalkozást tartó személy szabálysértési felelősségét.

14. §-hoz

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvénynek a gyermekek fokozottabb védelme érdekében szükséges módosításáról szóló 2014. évi LXV. törvény jelentősen szigorított a kiskorúak sérelmére elkövetett a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények elévülési szabályain azáltal, hogy el nem évülő bűncselekménnyé tette a 18. éven aluli sérelmére elkövetett ötévi szabadságvesztésnél súlyosabban büntetendő szexuális bűncselekményeket.

A jogalkotót a közelmúlt eseményei rádöbbenették, hogy nem tűnt el az a jelenség, hogy évekkal, sőt akár évtizedekkel később is kiderüljenek olyan visszatartó bűncselekmények, amelyek sértettje gyermek. Ezért a jogalkotó a gyermekek védelme érdekében további szigorítással él, így a kiskorúak sérelmére elkövetett, ötévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő szexuális bűncselekmények esetében az elévülési idő a sértett 21. életévének betöltéséig nyugszik.

15. §-hoz

A törvény a hozzátartozó áldozatok védelme érdekében megvalósított 2020. évi Btk. módosításra építve újabb áldozati csoport védelmét fokozza a feltételes szabadságra bocsátás szabályozásának kiegészítésével. A súlyos szexuális bűncselekmények kiskorú áldozatainak védelmét a már létező eszközrendszerrel, a feltételes szabadságra bocsátásból való – főszabály szerinti – kizárással, valamint a kivételes esetekre irányadó további biztosítékok rendszerével törekszik érvényesíteni. Bár a klasszikus büntetőjogi iskola egy alapvető tétele szerint a bűnözéssel szembeni visszatartó erő – ezáltal a büntetőjog célja – önmagában nem a büntetések szigorának a növelésével érhető el, ez a sommás megállapítás különösen olyan elkövetők esetén szorul kiegészítésre, akiknek – a káros hajlamaik rendszeres kiteljesítésével – a büntetőjog által helytelenített magatartás már az életformájuk részévé vált, vagy a szélsőségesen erőszakos személyiségükre figyelemmel a bűnmegelőzési cél leginkább az izolációval érhető el. E személyi körbe kell sorolni nemcsak a feszültségeket szélsőségesen erőszakos módon levezető elkövetők, hanem a legalapvetőbb társadalmi tabut sértő, pedofil nemi vágyaikat a legkiszolgáltatottabb személyekkel szemben, súlyos bűncselekmény útján levezető személyeket is. A törvény ennek megfelelően a Btk. 38. § (5) bekezdésébe új c) pont beillesztésével kizárja a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből a kiskorúak sérelmére elkövetett nyolcévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő nemi élet szabadsága és nemi erkölcs elleni bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt személyeket is. Mivel az új esetkörben is elképzelhetők olyan tényállásszerű magatartások, illetve elkövetési körülmények, melyek nem feltétlenül kapcsolódnak a pedofília legsúlyosabb megnyilvánulásaihoz, ezért különös méltánylást érdemlő egyedi esetekben, szigorú biztonsági rezsim előírása mellett a feltételes szabadságra bocsátásból való kizárás mellőzhető.

16. §-hoz

A törvény egyértelművé teszi, hogy a végleges hatályú foglalkozástól eltiltást vonatkozik a gyermekpornográfia elkövetőire is. A Kúria jogértelmezése az eredeti jogalkotói szándéknak megfelelően már egységesítette azt a megfelelő jogalkalmazói gyakorlatot, hogy a Btk. 52. § (3) bekezdése egyrészt mérlegelést nem tűrő rendelkezés, másrészt pedig az eltiltás és az eltiltással érintett bűncselekmények esetében – amennyiben az értelmezhető – a kriminológiai értelemben vett sértettet kell érteni. Ugyanakkor a módosítás szerinti pontosítás azért szükséges, mert bár a gyermekpornográfia is a Btk. XIX. Fejezetében szereplő bűncselekmény, a bűncselekménynek nem minden esetben azonosítható a sértettje, esetenként a sértettnek a bűncselekmény elkövetése idején fennálló életkora nem határozható meg (korábban készített felvétel esetén), továbbá a módosítás következtében a bűncselekménynek nem is minden esetben lesz sértettje (ld. a tényállás kiterjesztése a valóságú ábrázolásra). A törvény – az e körben kialakult helyes joggyakorlat érintetlenül hagyása mellett – egyértelművé kívánja tenni, hogy mindezek megítélésétől függetlenül alkalmazni kell a gyermekpornográfia elkövetőire a végleges eltiltásra vonatkozó rendelkezést. E módosítás tartalmi alapja pedig az az összefüggés, hogy mivel a gyermekpornográfia elkövetői abnormális hajlamaik fölötti kontrollt elveszítve, a társadalmi együttélés alapjait megsértve követik el a bűncselekményt, e kontrollvesztett állapot könnyebben megismétlődhet egy a sértettek fölötti tartós befolyást feltételező helyzetben. Az újabb, kiskorúak sérelmére megvalósuló nemi indíttatású bűncselekmény elkövetésének kockázatát jelentősen növeli, ha e személyek a kiskorúakkal való fizikai kapcsolatot feltételező foglalkozást tölthetnek be. A büntetőjog céljai akkor tudnak hatékonyan érvényesülni, ha a szankció képes elzárni a gyermekpornográfia elkövetőit ettől.

17. §-hoz

A törvény a pártfogó felügyelet elrendelésének kötelező esetkörét kiegészíti, ide sorolva a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményt a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélték próbaidejét is. Esetükben az alapvető társadalmi tabut sértő pedofil hajlamok bűnös kieléje megalapozza a pártfogó felügyelettel megvalósuló fokozottabb kontrollt.

18. §-hoz

A fiatalokkal foglalkozó kriminológia és a büntetőjog egyik alaptétele, hogy a fiatalok személyisége enyhébb eszközökkel is eredményesebben javítható, ezáltal a felnőttekhez képest komolyabb eséllyel vezethetők vissza a jogkövető társadalomba. Ez ellen hatna, ha a nemi bűncselekményt elkövető fiatalok kötelező és végleges eltávolítása kivétel és méltányosságot nem engedő törvényi rendelkezés lenne. Emellett a kiskorúak sérelmére elkövetett nemi bűncselekmények fiatalok elkövetői a kortársaikat sértik, amiből nem lehet messzemenően következtetni kontrollálatlan pedofil hajlamra és arra, hogy e személyek a felnőtté válásuk után a kínáló alkalomra valószínűsíthetően újabb bűncselekményt követnek el.

19. §-hoz

A törvény szigorítja a szexuális erőszak legsúlyosabb elkövetési formáit. A tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett erőszakos, befolyást feltételező helyzettel visszaélve vagy társas elkövetés, továbbá a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére befolyást feltételező helyzettel visszaélve elkövetett vagy társas elkövetés büntetési tétele ennek megfelelően öt évtől húsz évig terjedő keretek közé emelkedik. E minősítő körülmények kumulálódása esetén is emelkedik a büntetési tétel, tíz évtől húsz évig terjedő szabadságvesztés szabható ki a tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére megvalósított erőszakos, egyben hatalmi helyzettel visszaélést is kimerítő vagy társas elkövetéssel megvalósított esetben.

20. §-hoz

A törvény a jelenleginél differenciáltabb módon és szigorúbban szabályozza a gyermekpornográfia tényállását. Bővíti az elkövetési magatartások körét, megemeli a büntetési tételeket, a tényállást kiegészíti új minősített esetekkel és újra definiálja a pornográf felvétel fogalmát.

A tényállás elkövetési tárgya a pornográf felvétel és a pornográf műsor. A nemzetközi dokumentumok (Lanzarote Egyezmény, 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv) nem határozzák meg egzakt módon, hogy milyen formában tárgyasul a gyermekpornográfia, csupán azt, hogy az mit tartalmaz (mit ábrázol, jelenít meg képileg), valamint, hogy a gyermekpornográfiával összefüggésben mely elkövetési magatartások büntetendők. A hatályos Btk. szerinti fogalom alapján pornográf felvétel az olyan videó-, film- vagy fényképfelvétel, illetve más módon előállított képfelvétel, amely a nemiséget súlyosan szeméremszéttő nyíltsággal, célzatosan a nemi vágy felkeltésére irányuló módon ábrázolja. Az „előállított” kifejezés miatt jelenleg csak a gépi eljárással készült felvételek tartoznak ide. Emellett a mostani fogalom értelmezhető úgy, hogy csak a valós gyerekekről készült felvétel büntetendő, a kitalált, pl. CGI és egyéb számítógépes úton készült valóság-hú animáció nem. A törvény megfelelően a nemzetközi dokumentumoknak, módosítja a fogalmat, amely szerint pornográf felvétel a másnak vagy másoknak a nemiséget súlyosan szeméremszéttő nyíltsággal, célzatosan a nemi vágy felkeltésére irányuló módon történő ábrázolása, ideértve a nem létező személy vagy személyek valóság-hú ábrázolását is. Valóság-hú alatt a valóság-húhoz megtévesztésig hasonló ábrázolást értjük, amikor nem lehet és nem is várható el annak megítélése, hogy valóságos-e a személy, tehát nem a rajzfilmek vagy festmények értendők ide.

A törvény az elkövetési magatartások körében is változtat a tényálláson, a készítés válik az egyik legsúlyosabban büntetendő cselekménnyé, hiszen az a sértettet legközvetlenebbül érintő elkövetési magatartás. Emellett a tényállás kiegészül több új minősített esettel is. Eszerint súlyosabb a büntetés, ha a gyermekpornográfiát

- tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére,
- az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt álló személy sérelmére, illetve a sértettel kapcsolatban fennálló egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyal visszaélve, vagy a sértett kiszolgáltatott helyzetét kihasználva,
- hivatalos személyként e minőség felhasználásával,

- sanyargatást vagy erőszak alkalmazását tartalmazó felvételre, vagy
- különös visszaesőként

követik el, illetve még súlyosabb a minősített esetek bizonyos kombinációja esetén.

Súlyosabb büntetésre számíthat az is, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt pornográf felvételen való szereplésre felhív. A törvény ezáltal szigorúan fellép a gyermekek megkönyékezése ellen is, ezzel időben előbbre hozva a védelmet. Szintén az előrehozott védelmet jelenti az előkészületet büntetendővé tétele, úgyszintén az is, aki a bűncselekményhez anyagi eszközöket szolgáltat.

A törvény a tényállás differenciálása miatt az elkövetési tárgyakra tekintettel két külön §-ra bontja a gyermekpornográfiát, a 204. § tartalmazza a felvételekkel, a 204/A. § pedig a pornográf műsorral kapcsolatos cselekményeket.

A törvény a pornográf műsorral kapcsolatban is különös hangsúlyt helyez az előrehozott védelemre, így szigorúbban bünteti, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt pornográf műsorban szereplésre felhív. Ennek megfelelően súlyosabban büntetendő az is, aki olyan pornográf műsoron vesz részt, amelyben tizennyolcadik életévét be nem töltött személy szerepel, továbbá aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt pornográf műsorban szerepeltet. Szintén az előrehozott védelmet jelenti az előkészületet büntetendővé tétele, illetve az anyagi eszközök szolgáltatásának a súlyosabb büntetése.

A törvény emellett új minősített eseteket is bevezet. A pornográf műsorban szereplésre való felhívás, a műsorban való szerepeltetés, a műsor szervezése, valamint a műsoron való részvétel súlyosabban minősül, ha a cselekményt

- tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére,
- az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt álló személy sérelmére, illetve a sértettel kapcsolatban fennálló egyéb hatalmi vagy befolyási viszonytal visszaélve, vagy a sértett kiszolgáltatott helyzetét kihasználva,
- hivatalos személyként e minőség felhasználásával,
- sanyargatást vagy erőszak alkalmazását bemutató műsorral, vagy
- különös visszaesőként

követik el, illetve még súlyosabb is lehet a büntetés a minősített esetek bizonyos kombinációja esetén.

21. §-hoz

Minősített esete lesz a zaklatás tényállásának, ha a zaklatást a tizennyolcadik életévét betöltött személy kiskorú sérelmére követik el. Ennek a szigorításnak, mint előrehozott védelemnek a célja, hogy a gyermekeket bármilyen módon zaklató személyeket elrettentse a súlyosabb büntetés.

22–23. §-hoz

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) alapján a kormányzati igazgatás tisztviselői politikai szolgálati jogviszonyban, biztosi jogviszonyban, valamint kormányzati szolgálati jogviszonyban állnak. A Kit. hatályos szabályozása az egyes jogviszonyok létesítési feltételeit egymástól eltérően szabályozza, és további követelményeket határoz meg azokra az esetekre, ha az álláshelyen ellátandó feladatok körébe tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése tartozik. A gyermekek mindenekfelett álló védelmét szem előtt tartó jogalkotás első lépése volt, hogy 2014. július 1-jei hatállyal sor került a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény, valamint az egyes jogállási törvények ezirányú szigorítására. Jelen módosítás célja, hogy a kiskorúak védelmét tovább erősítse azáltal, hogy a kormányzati igazgatási szervek tisztviselői szolgálati jogviszonyára, különös tekintettel a jogviszony létesítési feltételeket meghatározó rendelkezésekre egységes szabályozást vezet be. A törvény általános jelleggel bevezeti, hogy a kiskorú sérelmére elkövetett szexuális bűncselekmény elkövetője nem válhat a kormányzati igazgatás tisztviselőjévé akkor, ha vele szemben ilyen bűncselekmény miatt büntetőeljárás van folyamatban, vagy jogerős bírósági határozat végrehajtandó szabadságvesztést, felfüggesztett szabadságvesztést, közérdekű munkát vagy pénzbüntetést szabott ki, a mentesítéstől számított, a törvényben meghatározott idő elteltéig.

24. §-hoz

A rendelkezés a törvény hatálybalépésének időpontját határozza meg.

25. §-hoz

Sarkalatossági záradék.

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeleteihez, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a hitelintézetek forint lejáratí összhangjának szabályozásáról szóló 20/2021. (VI. 23.) MNB rendelethez

A pénzügyi közvetítősrendszer stabilitására jelentős hatással lehet a klímaváltozással kapcsolatos kockázatok alakulása. Ezek mérsékléséhez hozzájárulhatnak a dedikáltan energiahatékonyabb ingatlanok finanszírozását biztosító zöld jelzaloglevelek. Ezek hazai piacon való megjelenése továbbá erősítheti a hosszú távú forrásbevonást, mérsékelve a bankszektor szintjén mérhető lejáratí eltérést a befektetői kör diverzifikációján keresztül.

A fenti célok elérése érdekében jelen rendelettel eltérő, magasabb súlyozással számíthatók be a zöld jelzaloglevelek és egyéb zöld jelzalogalapú források a jelzaloghitel-finanszírozás megfelelési mutató számlálójába, ami ösztönzi a zöld források bevonását. E forrásokra vonatkozóan ezzel párhuzamosan szigorúbb futamidő-elvárás kerül bevezetésre a lejáratí eltérés csökkentésének támogatása érdekében.

A jelzaloglevél-piac további fejlődésének támogatása érdekében a rendelet további elvárásokat fogalmaz meg a forint lejáratí eltérés és a mutatóba beszámítható források tekintetében. A jelzaloghitel-finanszírozás megfelelési mutatóra vonatkozó minimum elvárt szint 25-ről 30 százalékra emelkedik. Az újonnan kibocsátott jelzaloglevelek esetében szükséges lesz azok tőzsdére történő bevezetése, hogy figyelembe lehessen venni őket a mutató számításakor. Az új rendelet visszavezeti a jelzaloglevél-kereszttulajdonlására vonatkozó korlátozó rendelkezéseket, melyek a koronavírus járvány által megváltozott piaci körülményekre tekintettel kerültek korábban hatályon kívül helyezésre. Annak érdekében, hogy a szabály versenysemleges, mérettől függetlenül fejtsse ki hatását az intézményekre, a korlátozás a tulajdonolt jelzaloglevél-állomány mérlegfőösszeg-arányos értékére fog vonatkozni. Az árjegyzési céllal tulajdonolt jelzaloglevelekre egy bizonyos felső értékig nem vonatkozik a kereszttulajdonlási korlátozás.

A módosítások jellegére, a normaszövegen belüli elhelyezkedésére tekintettel kodifikációs megfontolásból egy új MNB rendelet megalkotása és a korábbi hatályon kívül helyezése indokolt.

Mivel a rendelettervezet a pénzintézetekre vonatkozó, a pénzintézetek és pénzpiacok stabilitását lényegesen befolyásoló szabályokkal kapcsolatos rendelkezéseket érint, az Európai Központi Banknak véleményalkotásra szolgáló hatásköre van az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdése, valamint a 98/415/EK tanácsi határozat 2. cikke (1) bekezdésének hatodik francia bekezdése alapján. A véleményalkotás megtörtént, 2021. június 11-én került kiadásra a CON/2021/22 vélemény a hitelintézetek forint lejáratí összhangjának szabályozásáról.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján jelen indokolás a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.